

ปัญหาการกลาคสัตว์น้ำทะเลในจังหวัดสงขลา

บทนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับการกลาคสัตว์น้ำทะเล มีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาการกลาคสัตว์น้ำทะเลของชาวประมง (ตารางที่ 17)

1. ปัญหาทางด้านการราคา ในระบบการซื้อขายสินค้าสัตว์น้ำทะเลตั้งแต่ช่วงแห่งการผลิต ถึงแหล่งตลาดที่เสนอต่อผู้บริโภค จะเห็นได้ว่าชาวประมงไม่สามารถทำเองได้ ทั้งนี้เพราะชาวประมงไม่มีความคล่องตัวทางการตลาด ดังนั้นต้องอาศัยคนกลางจึงทำให้ระบบการซื้อขายเป็นการสมยอมกัน แต่ถ้าชาวประมงที่สามารถดำเนินการทางด้านการตลาดได้ โดยนำสินค้าของตนออกมาขายที่ตลาดเอง แสดงว่าชาวประมงนั้นเป็นพ่อค้าคนกลางเอง

ความไม่แน่นอนของราคาสัตว์น้ำทะเล นอกจากมีสาเหตุมาจากผลผลิตขึ้นอยู่กับฤดูกาล ทางการห้ามจับสัตว์น้ำในบางฤดู ความผันแปรของสภาพดินฟ้าอากาศ และ ขึ้นอยู่กับภาวะความต้องการสัตว์น้ำทะเลในต่างประเทศแล้ว ซึ่งการที่ทำให้ชาวประมงยอมขายสัตว์น้ำทะเลของตนในราคาที่ถูกคามความพอใจของพ่อค้าคนกลาง และ แผลปลาแล้ว เพราะทำเทียบเรือไม่มีห้องเย็น ไม่มีห้องพืดสัตว์น้ำทะเล ถ้าชาวประมงไม่ยอมขายก็จะทำให้เน่าเสียได้ ดังนั้น ร้อยละ 60.5 ของชาวประมงที่ตกเป็นทิวอย่างสัมภาษณ์ จึงตอบว่า มีปัญหาเรื่องการกำหนดราคาสัตว์น้ำทะเล

2. ปัญหาการรักษาคุณภาพสัตว์น้ำทะเล ในการรักษาคุณภาพสัตว์น้ำทะเลควรจะทำตั้งแต่จับได้ กล่าวคือ สัตว์น้ำยังอยู่ในเรือประมง และแต่ละครั้งที่ออกทะเลจะเป็นระยะเวลาสั้นกว่าที่จะเดินทางกลับเข้าฝั่ง ซึ่งเรือประมงบางลำยังไม่มีห้องเย็นเก็บสัตว์น้ำทะเล และ การที่น้ำแข็งมีราคาแพง จึงทำให้ชาวประมงใช้น้ำแข็งน้อยเกินไป มีผลทำให้สัตว์น้ำที่จับได้เสื่อมคุณภาพเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กุ้ง ภาชนะที่ไซบรบรรจุจะเก็บความเย็นไม่ไค้นาน เช่น ลังไม้ หรือ เชง

ดังนั้น ร้อยละ 55.0 ของชาวประมง จึงตอบว่า ตนเองมีปัญหาเรื่องการรักษาคุณภาพสัตว์น้ำทะเล

3. ปัญหาการขนส่งสัตว์น้ำทะเล ในปัจจุบันนี้ การขนส่งสัตว์น้ำทะเลสามารถ
ดำเนินการได้ 3 ทางคือ

3.1 การขนส่งทางรถไฟ แม้ว่ารถไฟจะมีรถตู้เย็นใหม่บริการการขนส่ง
สัตว์น้ำทะเล แต่ก็ยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ขนส่งโดยรถตู้ธรรมดา ซึ่งไม่มีฉนวนหุ้มป้องกัน
ความเย็นและการกินทางใช้เวลานาน

3.2 การขนส่งทางเรือ เนื่องจากเรือประมงยังไม่มีห้องเย็น จึงทำให้
ต้องใช้น้ำแข็งแช่สัตว์น้ำทะเลแทน และจากการที่น้ำแข็งมีราคาแพง และปีไม่พอจึงทำให้สัตว์
น้ำทะเลเสื่อมคุณภาพ เมื่อถึงท่าเรือปลายทาง

3.3 การขนส่งทางรถยนต์ ส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุก ซึ่งไม่มีฉนวนหุ้มรักษา
ความเย็น และการขนส่งโดยรถยนต์ก็จะคงอยู่ภายในเวลาที่ทางราชการกำหนด จึงทำให้
การขนส่งล่าช้า ส่งผลถึงคุณภาพของสัตว์น้ำทะเลด้วย

ดังนั้น ร้อยละ 30.2 ของชาวประมงที่ตกเป็นทวิอย่างสัมภามณ์ จึงทอว่ามีปัญหา
เรื่องการขนส่งสัตว์น้ำทะเล

* 4. ปัญหาการแข่งขันการซื้อ - ขาย เนื่องจากสัตว์น้ำทะเลบางชนิดเป็นที่
ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตกุ้ง จึงทำให้ผู้ประกอบการค้ากุ้ง
แช่เย็นส่งตลาดต่างประเทศ แข่งขันกันซื้อกุ้ง จึงทำให้กุ้งมีราคาสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกุ้งขนาด
ใหญ่ หรือนขนาดกลาง

ในการซื้อ - ขายกุ้ง จะต้องมีกาเลือกน้ำหนักกันชากไว้ด้วย แต่เมื่อกุ้งมีราคา
แพง ก็ไม่มีการเลือกน้ำหนักกันชาก บางรายยังบรรจุให้น้ำหนักชากอีกด้วย หรือมีการบรรจุ
ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่นักด้วยกัน และการรับซื้อกุ้งจากชาวประมง ไม่ได้มีการคัดเลือกขนาด
และคุณภาพที่วางไว้เป็นมาตรฐานสากล แม้ว่าบางครั้งกุ้งที่เสื่อมคุณภาพแล้ว ก็ไม่มีการคัดออก
แต่อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 34.9 ของชาวประมง ได้ให้ข้อมูลว่า ตนเองมีปัญหากจากการแข่งขัน
การซื้อ - ขาย

5. ปัญหาการจับจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล ชาวประมงมีวิธีการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเลได้หลายวิธี เป็นกันทั่ว จำหน่ายแก่ผู้บริโภคโดยตรง จำหน่ายแก่ผู้ค้าส่ง หรือผู้ค้าปลีก แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือผ่านแพปลาเค็มในทางปฏิบัติชาวประมงไม่มีทางเลือกเสีย เนื่องจากมีภาระหนี้สิน กับพ่อค้าคนกลาง แพปลา หรือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องขายให้แก่บุคคลเหล่านี้ เพื่อเป็นการหักหนี้สิน

ดังนั้น ร้อยละ 67.4 ของชาวประมงที่ตกเป็นตัวอย่างสัมภาษณ์ จึงยอมรับว่ามีปัญหาเรื่องการค้าจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล และทำให้ตนเองไม่ทราบภาวะตลาด และราคา ทั้งจำเป็นต้องจำหน่ายสัตว์น้ำทะเลตามราคาที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนด

6. ปัญหาปริมาณสัตว์น้ำทะเล เนื่องจากผลผลิตสัตว์น้ำทะเลขึ้นอยู่กับฤดูกาล เช่น ในเดือนมีนาคม - กันยายน จับปลาได้น้อย และ เดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ จับปลาได้มาก และบางฤดูทางราชการห้ามจับสัตว์น้ำ เป็นกันทั่ว ในเดือนมกราคม - มีนาคม ห้ามจับปลาทุ เพราะอยู่ในฤดูวางไข่ และ ระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน เป็นช่วงที่ปลามีขนาดเล็ก นอกจากนี้ในฤดูมรสุม ก็ไม่สามารถออกจับสัตว์น้ำทะเลได้ จึงทำให้มีปัญหาขาดแคลนสินค้าสัตว์น้ำในบางระยะ และมีปริมาณสัตว์น้ำมากเกินไปเกิดความต้องการในบางระยะเช่นกัน ซึ่งส่งผลให้ราคาสัตว์น้ำทะเลเคลื่อนไหวมาก ดังนั้น ร้อยละ 62.8 ของชาวประมงตอบว่า มีปัญหาเรื่องปริมาณสัตว์น้ำทะเล และในแต่ละเดือนสามารถออกจับสัตว์น้ำได้เพียง 20 วัน โดยเฉพาะช่วงแรม สามารถจับได้มาก

7. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำทะเล ส่วนใหญ่ชาวประมง มักมีปัญหาเรื่องทุนประกอบการ ซึ่งมีไม่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งธนาคารไม่สนใจทรัพย์สิน เช่น เรือประมง หรืออุปกรณ์การจับสัตว์น้ำ จึงทำให้ชาวประมงกู้เงินยาก เพราะอาจเกิดการสูญเสียมือเรือก็ได้ นอกจากนี้ในการออกทะเลแต่ละคราวจะต้องใช้เวลาหลายวัน จึงจำเป็นต้องเตรียมน้ำแข็ง หรือน้ำมัน อาหาร เครื่องอุปโภคไปด้วย และเมื่อจับสัตว์น้ำทะเลแล้ว ก็ไม่สามารถขายได้ในราคาตลาด เพราะเมื่อกู้เงินจากธนาคารไม่ได้ ก็หันมากู้จากพ่อค้าคนกลาง หรือแพปลาแทน ดังนั้นราคาที่ซื้อ - ขาย จึงเป็นไปตามราคาที่พ่อค้าคนกลาง หรือแพปลา เป็นคนกำหนด และบางครั้งมีการเอาเปรียบเรื่อง การชั่งน้ำหนัก หรือ คุณภาพของสัตว์น้ำทะเลอีกด้วย

ดังนั้น ร้อยละ 62.8 ของชาวประมง ตอบว่ามีปัญหา เรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำทะเล

๘. ปัญหาสัตว์น้ำไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ปัญหานี้สืบเนื่องมาจากปัญหาข้าง
 ทุน เช่น คุณภาพสัตว์น้ำ การขนส่ง การแข่งขันการซื้อ - ขาย และปัญหาค่าใช้จ่าย เป็นต้น
 จากปัญหาเหล่านี้ทำให้ชาวประมงขายสัตว์น้ำไม่ได้ หรือ ถ้าขายได้ก็จะถูกกดราคาให้ต่ำ ซึ่ง
 ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ดังนั้นมีเพียงร้อยละ 4.6 ที่ตอบว่ามีปัญหาเรื่องสัตว์น้ำไม่เป็นที่ต้องการ
 ของตลาด เนื่องจากสัตว์น้ำเสื่อมคุณภาพ ซึ่งเกิดจากปัญหาข้างต้น

ตารางที่ 17 ปัญหาทางด้านการตลาดสินค้าสัตว์น้ำทะเลของชาวประมง

ปัญหา	ไม่มี		มี		รวม	
	จำนวน	อัตราส่วน ร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน ร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน ร้อยละ
- การกำหนดราคาสินค้า สัตว์น้ำทะเล	17	39.5	26	60.5	43	100.0
- การรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ ทะเล	19	44.2	24	55.8	43	100.0
- การขนส่งสัตว์น้ำทะเล	30	69.8	13	30.2	43	100.0
- การแข่งขันการซื้อขาย	28	65.1	15	34.9	43	100.0
- การจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล	14	32.6	29	67.4	43	100.0
- ปริมาณสัตว์น้ำทะเลที่ จำหน่าย	16	37.2	27	62.8	43	100.0
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับ สัตว์น้ำทะเล	21	48.8	22	52.2	43	100.0
- สัตว์น้ำไม่เป็นที่ต้องการ ของตลาด	41	95.4	2	4.6	43	100.0

*

ปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเลของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสัตว์น้ำทะเล จากจำนวน 65 ราย พบว่า ร้อยละ 52.3 ต้องเผชิญกับปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล ดังนี้ (ตารางที่ 18)

การแย่งที่วางภาชนะ เมื่อถามถึงปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล พบว่า ร้อยละ 17.6 มีปัญหา ร้อยละ 82.4 ไม่มีปัญหาคำนอื่น ซึ่งไม่ใช่ปัญหาการแย่งที่วางภาชนะบรรจุสัตว์น้ำทะเล

การแข่งขันกันซื้อสัตว์น้ำทะเล พบว่า ร้อยละ 41.2 มีปัญหาการแข่งขันกันซื้อสัตว์น้ำทะเล ร้อยละ 58.8 ไม่มีปัญหานี้

คุณภาพสัตว์น้ำทะเล มีเพียงร้อยละ 35.3 ที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพสัตว์น้ำทะเล ซึ่งเน่าเสีย และอีกร้อยละ 64.7 ไม่มีปัญหา

สินค้าขาดตลาด เมื่อถามว่าปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล มีปัญหาเรื่องอะไรบ้าง พบว่า ร้อยละ 35.3 ทอมว่า ไม่สามารถซื้อสัตว์น้ำทะเลได้ตามต้องการ เพราะไม่มีสินค้า ถ้ามีก็มีน้อย ส่วนร้อยละ 64.7 มีปัญหาคำนอื่น

สิ่งเจือปน ในบรรดาผู้ที่มีปัญหาเรื่องการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล จำนวน 34 ราย นั้น ร้อยละ 17.6 มีปัญหาเรื่องสิ่งเจือปนในสัตว์น้ำทะเล เช่น มีดิน มีทรายปนอยู่ ทำให้สินค้าไม่สะอาด แต่ส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 82.4 ของผู้ที่มีปัญหา มีปัญหาเรื่องอื่น

ตารางที่ 18 ปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเลของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ปัญหาการรับซื้อ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
ปัญหาในการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล		
มี	34	52.3
ไม่มี	31	47.7
รวม	65	100.0
ปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเล		
การแย่งที่วางภาชนะใส่สัตว์น้ำทะเล		
มี	6	17.6
ไม่มี	28	82.4
รวม	34	100.0

ตารางที่ 1๘ ปัญหาการรับซื้อสัตว์น้ำทะเลของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม (ต่อ)

ปัญหาการรับซื้อ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
การแข่งขันกันซื้อสัตว์น้ำทะเล		
มี	14	41.2
ไม่มี	20	85.8
รวม	34	100.0
คุณภาพของสัตว์น้ำทะเลไม่ดี		
มี	12	35.3
ไม่มี	22	64.7
รวม	34	100.0
สินค้าซากตลาด		
มี	12	35.3
ไม่มี	22	64.7
รวม	34	100.0
มีสิ่งเจือปน		
มี	6	17.6
ไม่มี	28	82.4
รวม	34	100.0

ตารางที่ 19 ปัญหาการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเลของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ปัญหาการจำหน่าย	มี	ไม่มี	รวม
การถูกกดราคา	49.2	50.8	100.0
สัตว์น้ำทะเลเน่าเสีย	76.9	23.1	100.0
สัตว์น้ำทะเลไม่ไคมาทรฐาน	36.9	63.1	100.0
การขนส่ง	38.5	61.5	100.0
ทางด้านการเงิน	9.2	90.8	100.0
ทางด้านการขาย (ขายสินค้าไม่ได้)	18.5	81.5	100.0
การส่งออก	15.4	84.6	100.0

ปัญหาการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล ในการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเลของผู้ประกอบการ จะมีปัญหา ดังนี้ (ตารางที่ 19)

1. ปัญหาทางด้านการราคา ผลของการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม มีปัญหาทางด้านการขายสัตว์น้ำทะเลซึ่งถูกกดราคา ร้อยละ 49.2 อาจเนื่องจาก มีปัญหาจากการรวบรวมกลุ่มของผู้ค้าสัตว์น้ำ ซึ่งทำให้มีการผูกขาดการค้าสัตว์น้ำทะเล และจะกดราคารับซื้อได้
2. ปัญหาคุณภาพสัตว์น้ำทะเล อาจเนื่องมาจากเกิดปัญหาจากชาวประมง ที่ว่าเรือประมงไม่มีห้องเย็น หรือชาวประมงใส่น้ำแข็งน้อย เพราะฉะนั้นน้ำแข็งมีราคาแพง ปัญหาเหล่านี้ทำให้เป็นปัญหาต่อเนื่องถึงผู้ประกอบการที่ต้องรับซื้อสัตว์น้ำทะเลที่เสื่อมคุณภาพ จึงทำให้ส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 76.9 มีปัญหาเรื่องนี้
3. ปัญหาสัตว์น้ำทะเลไม่ไคมาทรฐาน ร้อยละ 36.9 มีปัญหาเรื่อง สัตว์น้ำทะเลไม่ไคมาทรฐานตามที่ตัวเองต้องการ อาจด้วยเหตุผลที่ว่า หน้านั้น เป็นระยะที่จับสัตว์น้ำทะเลได้น้อย คือ ระหว่างเดือนมีนาคม - กันยายน หรือ อาจเป็นฤดูห้ามจับ เพราะเป็นช่วงวางไข่ เช่น ปลาหู วางไข่เดือนมกราคม - มีนาคม และ ระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน ปลาหูยังมีขนาดเล็ก
4. การขนส่ง จากที่กล่าวแล้วว่า การขนส่งสัตว์น้ำทะเล มี 3 ทาง คือ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางรถยนต์ พบว่าร้อยละ 38.5 มีปัญหาเรื่องการขนส่ง ด้วยเหตุผลที่ว่า รถที่ใช้ขนส่งไม่มีห้องเย็น หรือ ไม่มีฉนวนป้องกันความเย็น แต่ร้อยละ 61.5 มีปัญหาคำอื่น

5. การเงิน สำหรับปัญหาทางด้านการเงิน มีร้อยละ 9.2 ของผู้ประกอบการมีปัญหา ในการเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ แต่ร้อยละ 90.8 ตอบว่าไม่มี

6. การจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล ในเรื่องการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเล พบว่าร้อยละ 18.5 มีปัญหาการจำหน่ายสัตว์น้ำทะเลไม่ได้ อาจเนื่องจาก มีการแข่งขันกันซื้อสัตว์น้ำทะเลซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนสัตว์น้ำชนิดใดที่ตลาดต้องการน้อย จะขายไม่ได้ หรือ อาจเป็นสัตว์น้ำทะเลเสื่อมคุณภาพ

7. การส่งออก ร้อยละ 15.4 มีปัญหาการส่งออกสัตว์น้ำทะเล กวญเหตุผลที่ว่า คุณภาพของสัตว์น้ำมีสิ่งเจือปน หรือ ไม่มีข้อมูลทางด้านความต้องการสัตว์น้ำทะเล ทำให้เกิดการคกคะเนผิดพลาด รวมทั้งความไม่แน่นอนของนโยบายการอนุญาตให้ส่งออกของรัฐบาล ซึ่งมีผลทำให้ผู้ส่งออกมีสัตว์น้ำทะเลค้างสต็อก และเสียตลาดต่างประเทศได้

สรุป

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ชาวประมงนั้น ดำเนินกิจการประมง ต้องประสบกับปัญหาทางด้านความไม่แน่นอนของราคาสัตว์น้ำทะเล คุณภาพของสัตว์น้ำทะเล การขนส่ง การแข่งขันการซื้อ-ขาย การจัดจำหน่าย ปริมาณสัตว์น้ำ ปัญหาค่าใช้จ่าย และปัญหาที่สัตว์น้ำไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

ส่วนผู้ประกอบการนั้น มีปัญหาทางด้านการแย่งที่วางภาชนะ การแข่งขันการซื้อ-ขาย คุณภาพสัตว์น้ำ ปัญหาสินค้าขาดตลาด และ ปัญหาสัตว์น้ำมีสิ่งเจือปน